

E – poradnik Powiatu Sandomierskiego

*Zdarzenia medyczne – pojęcie oraz sposoby dochodzenia
roszczeń z nimi związanych*

*Poradnik przygotowany przez Lokalną Grupę Działania Powiatu Opatowskiego
w ramach realizacji zadania publicznego powierzonego przez Zarząd Powiatu
Sandomierskiego*

Publikacja bezpłatna.

Praca zbiorowa

Autorzy:

Katarzyna Markiewicz – radca prawny, doradca obywatelski, mediator

Katarzyna Turbiarz – radca prawny, mediator

Wydawca:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego z siedzibą w Opatowie

ul. Bronisława Ostrowskiego ps. Cichy 1

27 – 500 Opatów

Tel. (15) 868 – 20 – 87

fax. (15) 868 – 20 - 87

e-mail: lgdopatow@o2.pl

<http://www.lgdopatow.pl>

WPROWADZENIE – NIEODPŁATNE PORADY PRAWNE, EDUKACJA PRAWNA

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna świadczone są zgodnie z ustawą z dnia 05 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U.2021.945 tj. z dnia 21 maja 2021 roku).

<u>Zawichost</u> <u>Punkt nr 1</u> <u>Nieodpłatna pomoc prawna</u>	<u>Sandomierz</u> <u>Punkt nr 2</u> <u>Nieodpłatna pomoc prawna</u>	<u>Sandomierz</u> <u>Punkt nr 3</u> <u>Nieodpłatne</u> <u>poradnictwo</u> <u>obywatelskie i mediacje</u>	<u>Klimontów</u> <u>Punkt nr 1</u> <u>Nieodpłatna pomoc prawna</u>
<u>ul. Żeromskiego 50</u>	<u>ul. Mickiewicza 34</u>	<u>ul. Mickiewicza 34</u>	<u>ul. Krakowska 15</u>
<u>tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>(15) 836-41-15 wew. 111</u>	<u>tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>(15) 644-10-10 wew. 305</u>	<u>Tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>(15) 644-10 – 10 wew. 305</u> <u>-</u>	<u>Tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>601-760-549</u>
<u>Adwokat Aleksandra</u> <u>Narewska - Bidas</u>	<u>Lokalna Grupa Działania</u> <u>Powiatu Sandomierskiego</u> <u>Adwokat Aleksandra</u> <u>Narewska - Bidas</u>	<u>Lokalna Grupa</u> <u>Działania Powiatu</u> <u>Opatowskiego</u> <u>Doradca obywatelski</u> <u>Katarzyna Markiewicz</u>	<u>Radca Prawny</u> <u>Katarzyna Turbiarz</u>
<u>Poniedziałek: 11:30 - 15:30</u> <u>Wtorek: nieczynne</u> <u>Środa: 11:30 – 15:30</u> <u>Czwartek: nieczynne</u> <u>Piątek: 11:30 – 13:30</u> <u>Sobota: nieczynne</u>	<u>Poniedziałek: 7:00 – 11:00</u> <u>dyżur ze specjalizacją</u> <u>mediacji</u> <u>Wtorek: 7:00 – 11:00</u> <u>Środa: 7:00 – 11:00</u> <u>Czwartek: 7:00 – 11:00</u> <u>Piątek: 7:00 – 11:00</u> <u>Sobota: nieczynne</u>	<u>Poniedziałek: 12:00 –</u> <u>16:00</u> <u>Wtorek: 12:00 – 16:00</u> <u>Środa: 12:00 – 16:00</u> <u>Czwartek: 12:00 – 16:00</u>	<u>Poniedziałek: nieczynne</u> <u>Wtorek: 13:00 – 17:00</u> <u>Środa: nieczynne</u> <u>Czwartek: 13:00-17:00</u> <u>Piątek: 8:00 – 10:00</u> <u>Sobota: nieczynne</u>

NA JAKĄ POMOC MOŻE LICZYĆ OSOBA UPRAWNIONA

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- Poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, sądowym, administracyjnym lub sądownoadministracyjnym;
- Wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego;
- Przygotowanie projektu pisma w tych sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym;
- Sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w różnych rodzajach postępowań;
- Nieodpłatną mediację.

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego,
- nieodpłatną mediację.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z NIEODPŁATNEJ POMOC PRAWNEJ

KAŻDY, kto znajduje się w sytuacji, w której nie może ponieść kosztów odpłatnej pomocy, w tym osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniająca innych osób w ciągu ostatniego roku, pod warunkiem złożenia takiego oświadczenia w punkcie, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub nieodpłatna mediacja.

Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Oświadczenie, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich. Administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniu, jest Starosta. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego Starosta przechowuje oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje także osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą (osoba samozatrudniona) niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku. Nieodpłatna pomoc prawna dla samozatrudnionych przedsiębiorców ma charakter pomocy *de minimis*.

INNE ISTOTNE INFORMACJE

Porady prawne i obywatelskie udzielane są w ramach osobistej wizyty osoby uprawnionej w punkcie nieodpłatnego poradnictwa prawnego i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Osoby, które ze względu

na niepełnosprawność ruchową lub inne trudności nie są w stanie stawić się osobiście w punkcie porad prawnych pomoc prawna świadczona jest poza siedzibą punktu lub z wykorzystaniem środków komunikowania się na odległość po uprzednim zgłoszeniu w/w faktu pod wskazanym wyżej numerem telefonu oraz złożeniu stosownego oświadczenia.

EDUKACJA PRAWNA

Edukacja prawna stanowi ustawiczny proces prowadzony wobec obywateli bez względu na wiek. W ramach realizacji zadania z zakresu edukacji prawnej prowadzone są zajęcia dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie podstawowych praw i obowiązków, profilaktyki oraz zwalczania przestępstw oraz funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Celem edukacji prawnej dzieci i młodzieży jest zapobieganie wykluczeniu prawnemu w dorosłym życiu. W ramach edukacji prawnej prowadzone są wykłady teoretyczne jak również szereg zajęć o charakterze praktycznym.

ZDARZENIA MEDYCZNE – DEFINICJA

Jeden z coraz częstszych zagadnień poruszanych w ramach poradnictwa obywatelskiego czy też pomocy prawnej są zdarzenia medyczne i roszczenia z nimi związane.

Regulacje prawnej dotyczące zdarzeń medycznych, dochodzenia świadczenia kompensacyjnego z nimi związanego jak również kwestie praw pacjenta reguluje ustawa z dnia 06 listopada 2008 roku o Prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2024.581 tj. z dnia 16 kwietnia 2024 roku).

Tytułem wstępu tematykę omawianą w przedmiotowym e- poradniku rozpocząć należy od definicji zdarzenia medycznego.

Definicja ta zawarta jest w art. 3 ust. 1pkt. 11 w/w ustawy i zgodnie z jej brzmieniem zdarzenie medyczne to zaistniałe w trakcie udzielania lub w efekcie udzielenia bądź zaniechania udzielenia świadczenia zdrowotnego:

- a) zakażenie pacjenta biologicznym czynnikiem chorobotwórczym,
- b) uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia pacjenta, albo
- c) śmierć pacjenta

którego z wysokim prawdopodobieństwem można było uniknąć w przypadku udzielenia świadczenia zdrowotnego zgodnie z aktualną wiedzą medyczną albo zastosowania innej dostępnej metody diagnostycznej lub leczniczej, chyba że doszło do dających się przewidzieć normalnych następstw zastosowania metody, na którą pacjent wyraził świadomą zgodę.

RÓŻNICA MIĘDZY ZDARZENIEM MEDYCZNYM A BŁĘDEM MEDYCZNYCH ORAZ BŁĘDEM W SZTUCE MEDYCZNEJ

Bardzo często w ramach szukanej pomocy prawnej czy obywatelskiej osoby uprawnione, które doznały negatywnych następstw w związku z zastosowaniem leczenia, mylnie i naprzemiennie używają pojęć błędu medycznego, błędu w sztuce medycznej nie łącząc powyższego z pojęciem zdarzenia medycznego.

Dla usystematyzowania omawianych zagadnień wskazać należy, że:

- błąd medyczny to „czynność (zaniechanie) lekarza w sferze diagnozy i terapii, niezgodna z nauką medyczną w zakresie dla lekarza dostępnym”. To postępowanie osoby wykonującej zawód medyczny sprzeczne z aktualnym stanem wiedzy medycznej i ukształtowanymi zasadami postępowania, które skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu, bądź śmiercią pacjenta.
- błąd w sztuce medycznej– pojęcie szersze dotyczące nie tylko lekarzy ale również innych zawodów medycznych.

W przypadku zaistnienia zdarzenia medycznego można dochodzić roszczeń na drodze sądowej i pozasądowej natomiast w przypadku błędu medycznego roszczeń można dochodzić tylko na drodze sądowej.

SYSTEM ŚWIADCZEŃ KOMPENSACYJNYCH

Od 1 stycznia 2012 roku działały Wojewódzkie Komisje ds. orzekania o zdarzeniach medycznych. W czerwcu 2023 roku miała miejsce nowelizacja ustawy o Prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, która skutkowałą wejściem w życie w dniu 06 września 2023 roku nowych przepisów tworzące tzw. system świadczeń kompensacyjnych.

System ten obejmuje:

- zdarzenia do których doszło w trakcie udzielania lub w efekcie udzielania lub zaniechania udzielania świadczenia zdrowotnego,
- zdarzenia w trakcie świadczenia zdrowotnego finansowanego ze środków publicznych,
- zdarzenia zaistniałe w szpitalu.

Uprawnionym do dochodzenia świadczenia jest:

- pacjent w przypadku gdy doszło do zakażenia, uszkodzenie, rozstrój zdrowia.
- krewny I stopnia, niepozostający w separacji małżonek, przysposobiony/-na, osoba pozostająca z pacjentem we wspólnym pożyciu, w przypadku gdy doszło do śmierci pacjenta.

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA KOMPENSACYJNEGO

Jak wynika z obowiązujących przepisów świadczenie kompensacyjne może być przyznane w wysokości:

- a) 2000 zł – 200 000 zł w przypadku zakażenia biologicznym czynnikiem chorobotwórczym,
- b) 2000 zł – 200 000 zł w przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia,
- c) 20 000 zł – 100 000 zł w przypadku śmierci pacjenta.

Uwaga!!!

Świadczenie kompensacyjne podlega corocznej waloryzacji a informacje o nowej wysokości świadczeń podawane są na stronie internetowej Rzecznika Praw Pacjenta.

CECHY POSTĘPOWANIA O PRYZNANIE ŚWIADCZENIA KOMPENSACYJNEGO

Postępowanie o przyznanie świadczenia kompensacyjnego wszczynane jest na wniosek, który jest składany do Rzecznika Praw Pacjenta. Postępowanie toczy się w trybie administracyjnym i powinno trwać 3 miesiące. Opiera się ono na dokumentach. Od wydanej przez Rzecznika Praw Pacjenta decyzji przysługuje odwołanie do Komisji Odwoławczej do Spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych. Całe postępowanie opiera się na dokumentach.

Wniosek o wszczęcie postępowania

Wnioskodawcą w sprawie wszczęcia postępowania może być:

- Pacjent,
- krewny I stopnia, niepozostający w separacji małżonek, przysposobiony/-na, osoba pozostająca z pacjentem we wspólnym pożyciu w przypadku śmierci pacjenta.

Adresatem wniosku jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Wniosek podlega waloryzowanej opłacie zwrotnej w kwocie 300 złotych.

Uwaga!!!

Opłata jest zwracana tylko w przypadku przyznania świadczenia.

Wniosek powinien zawierać:

- dane pacjenta,
- dane szpitala,

- dane dotyczące zdarzenia,
- uzasadnienie wniosku,
- dokumentację medyczną lub inną dokumentację z której wynika stan sprawy.

Przedawnienie roszczenia

Zgodnie z obowiązującymi przepisami termin przedawnienia wynosi 1 rok od kiedy wnioskodawca dowiedział się o zakażeniu, uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia albo od śmierci pacjenta. Postępowanie można wszcząć nie później niż 3 lata od wystąpienia zdarzenia.

Kiedy organ umorzy lub odmówi wszczęcia postępowania?

Organ odmówi wszczęcia postępowania lub dokona jego umorzenia w przypadku gdy:

- osoba uprawniona uzyska prawomocny wyrok zasądający odszkodowanie, zadośćuczynienie, rentę,
- toczy się sprawa o w/w roszczenie,
- osoba uprawniona otrzyma odszkodowanie, zadośćuczynienie lub rentę od osoby która szkodę wyrządziła, również z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
- sąd orzekł obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem bądź zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub nawiązkę.

Przebieg postępowania:

W trakcie trwania postępowania Rzecznik Praw Pacjenta może zwracać się do stron z wnioskiem o udzielenie informacji, złożenie wyjaśnień lub przedstawienie dokumentów.

Organ kieruje również sprawę do Zespołu do spraw Świadczeń w celu wydania opinii o wystąpieniu zdarzenia medycznego i jego skutkach. Na wydanie decyzji w/w zespół ma 2 miesiące od otrzymania wniosku.

Po uzyskaniu opinii Rzecznik Praw Pacjenta wydaje decyzję w której przyznaje świadczenie lub odmawia jego przyznania.

Decyzja w przedmiocie przyznania świadczenia

W sytuacji gdy po przeprowadzeniu postępowania Rzecznik Praw Pacjenta wyda decyzję przyznającą świadczenie kompensacyjne wnioskodawca może złożyć w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji oświadczenie o przyjęciu świadczenia lub o odmowie jego przyjęcia.

Przyjęcie świadczenia jest równoznaczne ze zrzeczeniem się roszczeń o odszkodowanie, rentę oraz zadośćuczynienie pieniężne mogących wynikać ze zdarzenia medycznego w zakresie szkód, które ujawniły się do dnia złożenia wniosku.

Wypłata świadczenia następuje w terminie 14 dni od dnia złożenia oświadczenia o jego przyjęciu.

Natomiast złożenie oświadczenia o odmowie przyjęcia świadczenia kompensacyjnego jest równoznaczne ze zrzeczeniem się tego świadczenia.

Odwołanie od decyzji Rzecznika Praw Pacjenta

Odwołanie od decyzji Rzecznika Praw Pacjenta wnosi się do Komisji Odwoławczej.

Odwołanie podlega opłacie 200 złotych. Opłata jest zwracana wnioskodawcy w przypadku uchylecia decyzji Rzecznika Praw Pacjenta.

Podsumowanie:

Dochodzenie roszczeń z tytułu zaistniałych zdarzeń medycznych jest coraz bardziej popularne dlatego też celem niniejszego poradnika jest przybliżenie odbiorcy ogólnych informacji dotyczących instrumentów z których może skorzystać na drodze pozasądowej. W razie jakichkolwiek pytań i wątpliwości zachęcamy do kontaktu z prawnikami o doradcami obywatelskimi świadczącymi nieodpłatną pomoc prawną oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie na terenie Powiatu Sandomierskiego.